

Tas Latweeschu lauschu draugs.

1836. 16. Januar.

3 fcha lappa.

J a u n a s s i n n a s.

No Pehterburges. Aistanaajs, brihnum' baggats Kreewu palkowneeks, Mikail Bachtin ar wahrdu, wiffas sawas mantas, naudu tapatt, la muischas, jaun-ustaisamai skohlai preeksch leelungu behrneem eeksch Orelles pilssehtas irr atwehlejis un waldischanu luhdsis, lai jau taggad schai skohlai par labbu no winna pretti nemm puss-ohtru miljoni, tas irr: 15 simt reis tuhstohsch rublus; un pehz winna mirschanas arri tohs 2700 winnam dsintus semeekus ar wiffahm turklaht peederrigahm mahjahm, laukeem, mescheem un muischahm. — Augsti zeenigs Keisers, to dabbutis sinnaht, winnu zehle par general un pawehleja, lai jaunu skohlu winnam par gohdu nosauz pehz winna wahrda.

No Rihges. Pagahjuscha neddetâ te lungi us jaunu wihs fahze nab-bagus schehloht ar malku. Zittâs seemâs, kad salna auge, gan pa weeren-del- un pa puss-affin bes wiffas malkas bija isdallijuschi; bet nu, kad jau ar gaddeem usgahje, zil dauds plihneeku un kuhtru us tahdahm schehlastibahm palahwahs, un kad arri laifi winneem pascheem palikke druzhin flitaki, nu isdoh-maja jaunu leetu, kas nabbageem par labbu palihgu buhs, un turklaht wiltneekus ne tif aplam peewilks. — Nabbagi few gan mas malkas warr sagahdaht papreeksch, eif, kad usnahk salna, tad pirk pa wesumeem, un kam arri tif dauds naudas naw pee rohkas, tas few to waijabfigu teefu pa peez un desmit kapei-keem bohdes sapirk, un sinnam, ta nabbagem malka paleek jo dahrgaka. Zadeht daschi lungi scho gaddu te fabeedrojahs, no furreem zitti naudu us to samette zitti atkal malku salikke, un nospreede, scho sawu malku nemeenam ne noschlinkoht, bet par lehtu naudu un ir pa itt masahm dalkahm teem nabba-geem pahrhoht, furreem woi saws mahzitajs, woi weens no teem sinnahtneekem pascheem ar shimi scho truhkumu buhs apseezinajis. Za nu gan schehligi un gudri tohp gahdahts pahr nabbageem, ka winni par desmit un ir par peez kapei-keem labbu tschuppi malkas warr dabbut; tomehr mehsh turklaht lohti wehlejam, ka us preekschu jau no seemas eefahkuma malku ta sahku pahrhoht, un ne tifween pa tresch un fest-deenahmi, bet arri zittâs neddetas deenas, un ne pehz mehra, bet pehz swarra pee weenada fausuma.

No Berlignes, Pruhſchu Fehna pilsfehtas. Pa to leeljeku us Pruhſchu semmi, schinni puffe Zaurogges, irr tahda bailiga weeta, fur ratti un fewifchli kammanas Fihdisku driht no augsta kalna warr krist leija. Irr gan arri fehtina, itt ka pee tilta, taifihtha preeſchâ; bet zil tahdi kohzini warr noturreht, kad jau kammanas teem peeſlihdeja? — Pruhſchu prinzis Kahrls, nahkdams us jaunu gaddu ſawus mihtus raddus Pehterburgê apmekleht, feſtdeenâ pehz seemas ſwehtkeem pats ſcho zetta gabbalu paſchâ laikâ bija nobrauzis, kad us reis winna ohtru kammanu pulſtens winnam wairs ne ſkanneja auſis. Winiſch ſahze baiſotees, greeſahs atpakkat, luhkohht, fur tad tee zitti effoht palikkuſchi; un raug'! leija, tur winni gulleja: atjuhtants, dakteris un ſullainis; pirmajs jau bes diſhwibas, abbi zitti neganti tik ſadaufihhti, un kammanas gabbalu gabbalds. Prinſſſcham ſchi nelaima tik gauſchi Fehrahs pee ſirds, ka, kad winiſch tik wehl bija noſpreedis, kurrâ weeta abbeem neweffeleem effoht ja-paleek, un kad to nomirruſchu ar leelu gohdu Zilſites baſnizâ bija lizzihht glabbahht, ne brauze tahlaki, bet dewahs atkal us mahjahm, fur arri pehz maſ deenahm pahrnahze.

No Lihbekkes pilsfehtas, Wahzſemmê. Schinnis gaddôs jau driht pa wiſſahm zittahm Wahzſemmes walſtim muifchneeki paſchi pahr to gabda, lai ſemneeki ſawas mahjas nemm us renti un ne wairs us klaufiſchanu. Zil pa Lihbekkes walſti taggad zittadi ſahht darriht. Weenas muifchas ſemneekem ne ſenn tikke peeſazihhts, lai no nahkoſcheem Zehkabeem ſawas mahjas atkal nemm us klaufiſchanu. Winni gan kungeem leelu nauddu ſohlija iſmakſahht: woi 42,000 dahlderus us reis, woi 2040 dahlderus ifnogaddâ. Bet wiſs bija welti: kungi gribbeja klaufiſchanu un ne nauddas.

No Erlanges pilsfehtas, Baiëru walſti, Wahzſemmê. Katram zilwekam, ſas kahdu grahmatu gribb laſſihht, tal waijaga prahthu labbi ſanemt un ar apdohmu laſſihht. Arri tad, kad paſchu ſwehtu bihbeli rohkâ nemm, buhs ſargatees, ka rakſtus aptam ne ſajauz; jo zittadi, kad zilweks to jau darra, tad paſchi ſwehti rakſti winnam driht par paſuſchanu warrehs kluht. Erlanges pilsfehtâ tai wakkarâ preeſch ſeemas ſwehtkeem breeſma notikke, ſas lai katram zilwekam prahthu un apdohmu eemahza pee bihbeles laſſiſchonas. Bija tur pahrihka ſtrahdneeks, tas to ſwehtu ſtahſtu pahr Ahbraâmu un winna uppuri ſew tik aplam bija tulkojis, ka winiſch ſahze dohmahht: tâpatt ka Deews tam wezz-tehwam effoht pawehlejis, winna dehlu Jhſaâku uppureht, tâ arri taggad winnam pawehht-johht, lai nemm ſawu dehlu no 12 gaddeem un to winnam par gohdu nonahwe. Deewam gribbedams paklauſihht, winiſch ſew wehl par ſwehtaku laiku iſrauga to wakkaru preeſch ſeemas ſwehtkeem, kurrâ zitti wezzafi labprahht ſawus behrnus mehds apdahwinahht. Un raug', tehws eet ar naſi puifcham neſchehligi wirſû; bet ſchis winnam iſmuhk no rohkahm, ſahht raudahht, pilnâ galwâ brehke un rohzinas ſchnaugt; kaimini, to trohkſni dſirdejufchi, atſkreij un gribb eekſchâ, bet wiſſas durris zeeti aishlehtas; ar warru beidſoht eenohht gan; bet — ak ſchehligs Deews! — breeſmas darbs jau ire padarrihts! Behrns tur gull ſemmê ar usgreetu rihtli, pawiffam jau nohſt; pats tehws, winna ſepkawa,

fehð labbâ duhschâ pee galba, lassa bihbeli, un, kad kaimini winnu nemm is-
bahrt, schahs wiinna ahrprachtibas deht, un iswaijahrt woi tad winnam saws pats
behrns ne mas ne bijis schehl, zittu ne sinn arbildeht, ne fâ schohs wahrðus:
effoht gan bijis winnam schehl un grubti, bet fo tur darriht, kad Deews pa-
wehl? — Noschelojams zilweks, fa pee sawas lassifchanas ne arri peeminneja
woi usgahje to weetu, kurrâ Salamans sawds fakkands wahrðs (19, 18.) teiz:
"Pahrmahzi tawu dehtu, kamehr wehl zerriba irr, bet ne dohd' tawai dwehselei
waku winnu nokaut;" — woi to tanni paschâ gramatâ (21, 3.): "Zaisnibu un
teefu darriht, patihl tam Kungam wairak ne fâ uppuris;" woi to, kurrâ Jesus
pats (Matth. 9, 13.) fakka: "Eita — un mahzaites, kas tas irr: Man miht
schehlstiba un ne uppuris!" woi kaut kahdu zittu, kas winnam wiinna firds ne-
gantibu un besdeewibu fklaidri buhtu warrejusi rahdiht!

Cenaidneeku mihlestiba.

S t a h s.

1. Ar Eihst Jahnis miblejahs
No pirmas behribas.
Gan bija abbi nabbagi,
Bet mihlestibâ laimigi
Eeksch kaldas zerribas.
2. Jau basnijâ tee usfaukti:
Driht kahsas turramas; —
Tad kahdâ nakti fanehme
So karrâ doht, un fahje —
Un — noht bij' zerribas!
3. Rohst bija Jahnis, welti brehz
Tam pakkal bruhite;
Un retti kahdâ schkirshana
Eâ rauda mihlu azstina,
Kâ muhsu Eihsite.
4. Pa tam tohp Jahnis peedallhts
Pee sawa tarroha; —
Ar eenaidneekem nakt' un deen'
Tas kahwahs, zitteem preekschâ ween,
Kâ lahjis nitnumâ.
5. Jau kahdus feschus flaktinus
Bes wahtim iskahwahs;
Un wissi winnu zeenija.
Eâ diwi gaddi aiskfrehja
Eeksch kerra breefmibas.
6. Un atfal bungas kantees sau; —
Lezz sirgam muggurâ
Un, Eihst prahtâ turrehams,
Ekreenjahnis Sprantschus schaubidams
Pat winnu beesumâ.
7. No Sprantschu pulka schè apstahs,
Gan drohschi turrehahs,
Bet wahtis winnu apklahje,
No rohkas sohbins iskritte,
Nu "Pardon" eesauzahs.
8. "Pag' sunni! — peedoht ne prohtu;
Tew mirt buhs! — nomirsti!"
Eâ Sprantschu wirsneeks eesauzahs,
Kâ trakkâ prahtâ usschaujahs,
Dfert Jahna affini.
9. Eð lihku starpa gulleja
Nu Jahna meefinas.
— Tad rihtâ Kreewu salbatt
So aisnessu us las'retti,
Eet wiinna waininas.
10. Erihs mehneschus tur sabija,
Apfohpts no daktera;
Bet deenestam ne gelbeja,
Jo kahja bija pahrschousa,
So palaisch astawâ.
11. Us Widsommi nu flibbodams,
Atwolthahs tehwischkâ,
un Eihsite ar steigshanu
Eek fanemt mihlu weefinu;
Eai nobirst affara.
12. Wai Deewin, Jahniht! kahds nu tu?!
Eâ raudoht eebrehzahs.
Ak Deews, kaut karrî ne buhtu,
Tad weffelu tew stattitu;
Deews, dsirdi waimanas!

- 13. Nu winsch tai wissu stahstija
No Sprantschu wirfneeka,
Kas neganti to kappaja. —
Schè raud. — Tad kafsas' turresa
Un meerä dshwoja.
- 14. Tee kahdä jaukä wakkara
Preeksh durwim sehdeja,
Un sweschös fehrze paipala,
Un lakfigala pohgaja
Pee uppes, pakrasä.
- 15. Un fehtas, meschös, pfawinäs
Kluff bli, tä nomirris,
Un swargnes mirdsin mirdseja
Un atspihdeja eserä,
Rä ohträs debbetis.
- 16. Us krukka speedees zekineeks,
Nespehzigß atwelkshs,
Un luhdsahß maifes kummofu. —
Us winna waigu grumbainu.
Tam skumjas rahdsjshs.
- 17. Un Jahnis farenim swesch'neeku
Un eewedd istabä,
Tam fahl' un maiss pasneegdams,
Luhds to. — tam azzis stattidams,
Schè palikt mahj: weeta.
- 18. Un sweschneeks aff'rahm pateikdams,
Zè nakti palikke,
Un sawu dshwes likteni,
Zä laimi tä ir nelaimi,
Zä Jahnam isteize:
- 19. "Pee Sprantschu pulkeem beenejohß,
Man laime seedeja;
No saldata usdeneju
Var pirna kappfla wirfneeku.
Nu kritte gohdiba:"
- 20. "No skaugeem nikni apmellohtß,
Es tappu nosohdihß.
Aistahß no sawa beenesta
Un sawa gohba ammarä,
Tad gluschi probjam dshhtß."
- 29. Un Jahnis sweschu pajeldams,
Rä draugu apfampe,
Tam dewe mahj' un usturru,
Un flehdse zertu draudstbu,
Lihds abbi nomirre.

- 21. "Jau gabdt probjam streshjuschti,
Kamehr tä wasajohß,
Preeksh durwim maiss isluhgdamß,
Un schelastibu gaididams,
Ro nabbadstiram dohs."
- 22. "Un ne fur meeru atrohnu,
Ne fur man paspahrne;
Ak faut drihs kappu atrasin;
Tur, tur ween meeru dabbuschu,
Ro ne dohd pasfaule."
- 23. Tä sweschais beids un nopuhshahß,
Zahß azzis pajeldams,
Us krukka lihziß atspeeschahß,
Un Jahnis kluffam noslautahß,
Tam azzis stattidams.
- 24. Jahns sirsajgi tam atteize:
"Draugs, man ir tewis schel!
Ak, karrä eet gan wissadi; —
Un Deewa zelli brihnischkt!
Wehs tizzam: Deews ir wehl!"
- 25. Un nu winsch wissu stahstija,
Rä karrä gahjis tam;
No nikna Sprantschu wirfneeka,
Kas nespehtä to bendeja,
Un karrä breefmibahm.
- 26. Un swescham klaufoht sweedri pill,
Winsch farkst un nobable.
Lihds Jahnis beids, — schis tudalicht
Pee winna kahjam zekös friht, —
Tad faukdamß isfauze:
- 27. "Ak peedohß' man! Deews peedohß tew!
Neds schè to wainigu:
Es tas, kas ne apbrunnotu,
Prett wissu karrä likfunu,
Tew kahwu, mohziju."
- 28. "Senn sawu grehtu afsinnu,
To Deewans scheljoju.
Urweenu sirds man pahmette,
Ka tapeh; jazeesh pasfaulè,
Ka grehtu darriju."

E.....l.

Brihw drükcht. No juhrmallas-gubbernementu augstas waldischanas puffes:
Dr. E. E. Napiersky.